

هدف درس
رابطه اعتقاد به عظمت الهی با آرامش،
محبت خدا و صبوری

محورهای اصلی

- ۱- در میان مشکلات، ایمان به همراهی خدای بزرگ به انسان احساس آرامش می دهد.
- ۲- راز آرامش، ذکر خداست.
- ۳- باید ذکر خدا را بر زبان جاری کرد و در دل به یاد او بود؛ اما حقیقت ذکر، گوش به فرمان او بودن است.
- ۴- درک عظمت خداوند، محبت او را برای انسان به ارمغان می آورد.
- ۵- درک عظمت خداوند، صبر انسان را در میان مشکلات زیاد می کند؛ چون انسان می داند که در برابر چیزهایی که از دست می دهد، خدایی را به دست می آورد که بزرگ تر از همه چیز است.

۱- اگر در مواجهه با مشکلات، احساس بی قراری و ترس داشته باشید، چگونه به آرامش و امیدواری خواهید رسید؟

برای اینکه همیشه آرام و امیدوار باشیم، هم باید به قدرت خدا اعتقاد داشته باشیم و هم اهل ذکر خدا باشیم.

توضیح آیه : خدایی که انسان را آفریده و به همه نیازهایش آگاهی دارد، خدایی که راه پاسخ دادن به همه نیازهای انسان را می داند، خدایی که بی راهه ها را هم می داند و به انسان معرفی می کند، به همه ما گفته : حواسا جم ! دل ها فقط با ذکر و یاد خدا آرام می شود. این یعنی آدم، جوری آفریده شده که حال و روز دلش با یاد خدا درست می شود.

۲- ذکر قلبی و ذکر عملی را توضیح دهید.

ذکر خدا یعنی به یاد خدا بودن،

ذکر قلبی: یعنی اینکه در قلبمان باور داشته باشیم خدا هست، ما را می بیند، صدایمان را می شنود، نیازهایمان را می داند و کمکمان می کند .

ذکر عملی یعنی این که باید به دستوراتش هم عمل کنیم.

۳- آیا عمل کردن به دستورات خدا، ذکر به حساب می آید؟

بله . عمل کردن به دستورات خدا، ذکر به حساب می آید اصلاً ذکر حقیقی، همین گوش دادن به حرف خداست.

۴- ذکر زبانی چیست؟

گفتن نام های خدا به زبان نیز ذکر خدا به حساب می آید که به آن ذکر زبانی گفته می شود. مانند گفتن: الحمد لله رب العالمین

توضیح :

بی شک ذکر زبانی بخشی از ذکر است؛ اما نه همه آن. حقیقت ذکر چیز دیگری است. برای این که بدانیم حقیقت ذکر چیست، به حدیثی از امام صادق علیه السلام اشاره می کنیم: از شدیدترین اموری که خدا بر خلقش واجب کرده، ذکر زیاد سُبْحان الله و الحمد لله و لا اله الا الله و الله اکبر « نیست، اگر چه این هم جزئی از ذکر است؛ بلکه مقصود من یاد خدا در هنگام مواجهه با آن چیزی است که خدا حلال یا حرام کرده که اگر طاعت بود به آن عمل کند و اگر معصیت بود، ترکش کند.

۵- با توجه به سخن پیامبر گرامی اسلام صلی الله علیه و آله، منظور از یاد خدا و فراموش کردن خدا چیست؟

هرکس از خدا اطاعت کند، حتماً به یاد خدا بوده؛ هر چند نماز و روزه و تلاوت قرآنش کم باشد [تنها به واجبات بسنده کند] و هرکس معصیت خدا (گناه) را انجام دهد، حتماً خدا را فراموش کرده؛ حتی اگر نماز و روزه و تلاوت قرآنش زیاد باشد

ایستگاه تفکر

با کمک هم گروهی خود، برای هریک از ذکرهای الهی نمونه ای بنویسید.

الف) ذکر زبانی:

۱- در مقابل نعمت‌ها الحمدلله بگوییم.

۲- **..... هنگام مواجهه با سختی‌ها، اَسْتَغْفِرُ الله بگوییم.**

ب) ذکر قلبی:

۱- با مشاهده ودقت در جهان آفرینش، عظمت خدا را باور می‌کنم.

۲- **..... در لحظات آرامش و سکوت، محبت و رحمت خدا را در دل احساس کنیم.**

ج) ذکر عملی:

۱- به خواندن نماز پایبند باشیم.

۲- **..... از گناهان دوری کنیم و واجبات را انجام دهیم. ۳- غیبت نکنیم و....**

فَاذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ.

پس مرا یاد کنید تا شما را یاد کنم.

توضیح و تفسیر آیه فوق: وقتی کسی به یاد خدا باشد، خدا هم به یاد اوست. وقتی خیالمان راحت باشد که خدای دانا و توانا به یاد ماست، دنیایی از آرامش به سراغمان خواهد آمد.

۶- ایمان به عظمت و بزرگی خداوند، چه دستاوردهایی برای ما دارد؟

۱- امیدواری ۲- آرامش ۳- محبت که با محبت خدا، اطاعت از دستوراتش را انجام می‌دهیم. ۴- صبر

توضیح در باره این آیه:

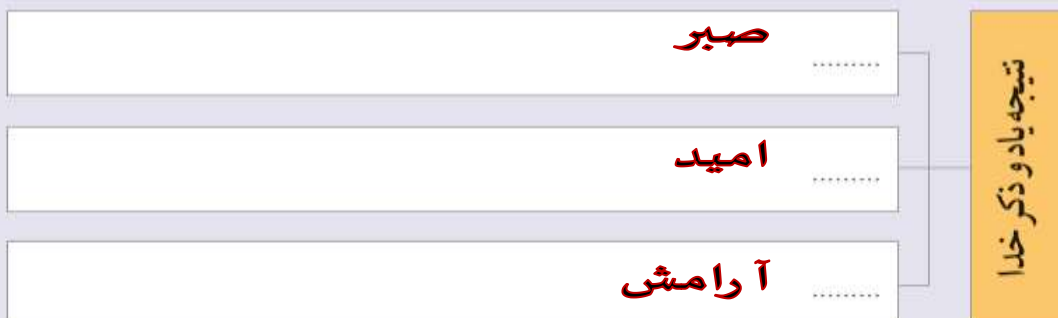
وقتی آدم به عظمت و بزرگی خدا معتقد است، از دو جهت صبرش در مشکلات و مصیبت ها زیاد می شود.
اول: وقتی من اعتقاد دارم پشتیبانم خدای با عظمت و بزرگی است که قدرت مندتر و مهربان تر از او وجود ندارد، خیالم آسوده ست که او کمکم می کند. پس صبرم در دل مشکلات و مصیبت ها زیاد می شود.
دوم: من با صبر کردن در مشکلات و مصیبت ها خدا رو به دست می آورم. یعنی ثروتی به دست می آورم که بالاتر و بیشتر از او در خیال کسی نمی گنجد.
کسی که صبر می کنه، به خدا می رسد؛ یعنی خدایی رو به دست می آورد که اختیار همه عالم به دست اوست.
تازه این خدا آدمی رو که صبر می کند دوست دارد: **وَاللَّهُ يُحِبُّ الصَّابِرِينَ**. و خداوند، انسان های صبور را دوست دارد.
چقدر نشاط انگیز است وقتی که آدم فکر می کند به این که خدا دوستش دارد. خدا کسی رو که دوست دارد، رها نمی کند.
هر چقدر که فکرش رو بکنید احساس این همراهی، صبر آدم را در مشکلات و مصیبت ها زیاد می کند.

۷- امام علی علیه السلام در باره اهمیت صبر در کارها و مقایسه آن به «سر» چه فرمودند؟

صبر در کارها، مانند سر در پیکر است. اگر سر از بدن جدا شود، بدن فاسد می شود. صبر هم اگر از امور زندگی جدا شود، کارها فاسد می شود.

نقشه مفهومی

با توجه به آنچه در این درس آموختید، نقشه مفهومی زیر را کامل کنید.

۸- در مواجهه با مشکلات، با اعتقاد به عظمت و بزرگی خداوند، صبر و شکیبایی چگونه مشکلاتمان را حل می کند؟

۱- صبرمان در دل مشکلات و مصیبت ها زیاد می شود. از طرفی وقتی چیزی را از دست می دهیم، به اندازه اهمیت که برایمان داشته، دچار سختی خواهیم شد. اما اگر در عوض، به چیز بهتر و بزرگ تری دست یابیم، تحمل آن سختی، برایمان آسان تر خواهد شد.

۲- صبوری در مشکلات، باعث می شود به خدا نزدیک شویم. این نزدیک شدن، همان چیز بهتر و بزرگ تری است که گفتم. مگر ثروتی بزرگ تر از خدا هم وجود دارد؟

۹- با توجه به سخن امام سجّاد علیه السلام بهترین راه رسیدن به خدا چیست؟

بهترین راه های رسیدن به خدا نوشیدن دو جرعه است: جرعه خشکی که با بردباری و جرعه مصیبتی که با صبوری فرو خوری.

ایستگاه تفکر

همه ما این تجربه را داشته ایم که در موقعیت هایی مانند دادن امتحان، شرکت در مسابقات علمی یا ورزشی و... با وجود تلاش و برنامه ریزی، باز هم دچار اضطراب می شویم.

توصیه به «توکل بر خدا» می تواند به ما آرامش و امید بدهد.
۱ کدام سفارش امیدواری می تواند به ما کمک کند؟

۲ اگر در چنین موقعیت هایی شکست بخوریم، از کدام دوست امیدواری می توانیم کمک بگیریم؟

می توانیم از صبر کمک بگیریم. صبر به ما کمک می کند تا با شکست ها روبرو شویم و از آن ها یاد بگیریم. هم چنین به ما کمک می کند تا امید نشویم و به تلاش های خود ادامه دهیم.

۱۰- از نظر آیت الله بهجت، بالاترین ذکر چیست؟

بالاترین ذکر این است که انسان نیت کند اگر خدا به او صد سال هم عمر داد، حتی یک بار هم از روی آگاهی و عمد و اختیار گناه نکند. به این می گویند ذکر عملی، که بالاترین ذکر است.

از رفتار و سخنان آیت الله بهجت آموختیم که:

۱. باید نیت پاک و خالص داشته باشیم.

۲. به دستورات خداوند عمل کنیم.

۳- احترام به پدر و اطاعت از او

احکام: پارک کردن و حق الناس

۱۱- چگونه پارک کردن خودرو و رانندگی در خیابان ها، موجب پایمال شدن حق الناس می شود؟

۱- ماشینمان را جلوی خانه ای پارک می کنیم ، وقتی صاحب خانه می خواهد ماشینش را بیرون بیاورد، معطل می شود. در این صورت، ما به اندازه معطلی او، گناه کرده ایم. این حق الناس است.

۲- یا اینکه عجله داریم و محل مناسبی برای پارک پیدا نمی کنیم، پس جایی پارکِ دُوبل می کنیم و سریع می رویم. نتیجه اینکه خیابان تنگ می شود و راه بندان اتفاق می افتد. در این صورت، ما به تعداد کسانی که در این راه بندان، اعصابشان خرد می شود یا وقتشان هدر می رود، گناه کرده ایم. گاهی این حق الناس ها در حد مشارکت در مرگ یک نفر است.

۳- هر وقت در خیابان، آژیر آمبولانس را می شنویم، وظیفه داریم راه را برایش باز کنیم. کسی که به وظیفه اش عمل نمی کند، به اندازه مشکلی که برای بیمار داخل آمبولانس پیش می آید، حق الناس به گردنش می آید. حالا اگر خدایی نکرده، آن بیمار در آمبولانس از دنیا برود، کسانی که راه را برایش باز نکرده اند، در مرگ او سهیم خواهند بود.

ایستگاه تفکر

۱ غیر از مواردی که حاج آقای محمدی گفت، دو کاری را که حین رانندگی انجام می شود و حق الناس به حساب می آید، نام ببرید.

۱- بوق زدن های بی مورد ۲- بلند کردن صدای موسیقی ۳- رعایت نکردن حق تقدم

۲ دو مورد از حق الناس هایی را که در فضای مدرسه رخ می دهد، بنویسید و درباره آنها در کلاس گفت و گو کنید.

۱- بوق زدن های بی مورد ۲- بلند کردن صدای موسیقی ۳- رعایت نکردن حق تقدم

۱ ♦ هریک از عبارات قرآنی زیر با کدام یک از نتایج یاد و ذکر خدا ارتباط دارد؟ (یک مورد اضافی است).

«توکل، آرامش، صبر»

الف) «إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ»: **صبر**

ب) «أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ»: **آرامش**

۲ ♦ مشخص کنید هریک از شخصیت های زیر چه نوع ذکر الهی را در خود تقویت کرده است.

الف) نرگس بعد از خوردن غذا، «خدا را شکر» می گوید. «**ذکر زبانی**»

ب) زهرا حدود حجاب و پوشش اسلامی را رعایت می کند. «**ذکر عملی**»

ج) حسین خداوند را بر تمام کارها و رفتارهای خود ناظر می بیند. «**ذکر قلبی**»

۳ ♦ یاد خدا چگونه ما را در مواجهه با سختی ها و مشکلات یاری می رساند؟

جواب صفحه ۱۰ pdf

۴ ♦ از نظر آیت الله بهجت، بالاترین ذکر الهی چیست؟ **جواب صفحه ۱۰ pdf**

۵ ♦ براساس آموخته های خود در این درس، با سه کلمه داده شده، نقشه مفهومی زیر را کامل کنید.

«یاد خدا، آرامش، ایمان به خدا»

$$\text{ایمان به خدا} + \text{یاد خدا} = \text{آرامش}$$

۶ ♦ جمله زیر را یکی از دوستان شما نوشته است. از فعل های داده شده

فقط یک بار استفاده کنید تا نوشته او تکمیل شود. یادتان باشد اگر جمله

دیگری نیز به متن اضافه کنید، امتیاز ویژه ای خواهد داشت.

«آرامش دارم، امیدوار می شوم، بزرگ ببینم، عاشق خدامی شوم، صبوری می کنم»

«باید خدا را .. **بزرگ ببینم** . در این صورت دیگر بزرگ بودن یا کوچک بودن گره های زندگی برایم مهم نیست. اگر بدانم خدای قدرتمند همراه من است، به بازشدن گره های زندگی ام **امیدوار می شوم** می دانم که خداوند مهربانم این گره ها را در مسیرم قرار داده تا به او نزدیک شوم، پس تحمل و **صبوری می کنم** . این نزدیک شدن به خدا بالاترین ثروت برایم است. اینجاست که **عاشق خدا می شوم و آرامش دارم** جمله شما: **عشق به خدا چراغ راه زندگی ام بوده و مرا به سوی هدف هایم هدایت می کند.**

❖ ۷ «با اینکه سخت بود، اما محمد تقی پا روی دلش گذاشت و از پدرش اطاعت کرد. همین هم باعث شد به مقامات بلند معنوی دست پیدا کند. او خودش بعدها مرجع تقلید شیعیان شد.»

دانش آموزان عزیز؛ آیا تاکنون شده است که مانند آیت الله بهجت پا روی دلتان بگذارید و در مسیر بندگی خدا گام بردارید؟ دو نمونه بنویسید.

- ۱- **در امتحان مدرسه وقتی دوستم از من جواب خواست، برای رعایت حق و انصاف این کار را نکردم.**
- ۲- **وقتی مشغول بازی و سرگرمی مجازی بودم، برای کمک به مادرم آن را کنار گذاشتم.**
- ۳- **دردعوا و مشاجره با همکلاسی ام، برای احترام او سکوت کردم.**

❖ ۸ منظور از حق الناس چیست؟ با ذکر مثال توضیح دهید.

.. رعایت حقوق دیگران و احترام به شخصیت آنان.

.. غیبت نکردن ، پارک نکردن ماشین جلوی خانه مردم، رعایت نوبت ..

❖ ۹ زهرا می خواهد حق الناس را در اردوی زیارتی امام رضا علیه السلام رعایت کند. در موقعیت های زیر با ارائه یک نمونه به او کمک کنید.

.. هنگام سوار شدن اتوبوس: **رعایت نوبت دیگران و عجله نکردن** ..

.. در اتاق استراحت: **رعایت نظم و نظافت و پاکیزگی اتاق** ..

جواب سؤال ۳ پرسش کتاب

۱- وقتی چیزی را از دست می دهیم، به اندازه اهمیتی که برایمان داشته، دچار سختی خواهیم شد. اما اگر در عوض، به چیز بهتر و بزرگ تری دست یابیم، تحمل آن سختی، برایمان آسان تر خواهد شد. ۲- صبوری در مشکلات، باعث می شود به خدا نزدیک شویم. این نزدیک شدن، همان چیز بهتر و بزرگ تری است که گفتیم. مگر ثروتی بزرگ تر از خدا هم وجود دارد؟ جواب در کتاب صفحه: ۶۲

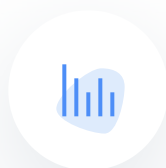
جواب سؤال ۴ پرسش کتاب

بالاترین ذکر این است که انسان نیت کند اگر خدا به او صد سال هم عمر داد، حتی یک بار هم از روی آگاهی و عمد و اختیار گناه نکند. به این می گویند ذکر عملی، که بالاترین ذکر است. جواب در کتاب صفحه: ۶۵ آخر صفحه

اپلیکیشن درسی همیار

برنامه رایگان درسی همیار

تمام پایه ها

جواب کتاب ، تدریس و نمونه سوال

همیشه رایگان

برنامه همیار کاملا رایگان میباشد